

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, öğrencilere sosyal hizmet disiplininin temel kavramlarını, tarihsel gelişimini, değerlerini ve etik ilkelerini tanıtarak; sosyal hizmet mesleğinin birey, aile, grup ve toplum düzeyindeki uygulama alanlarını kavratmaktır. Öğrencilerin sosyal hizmetin kuramsal temellerini anlamaları, sosyal sorunlara çok boyutlu bakış geliştirmeleri ve sosyal hizmet uzmanının rol ve sorumluluklarını fark etmeleri hedeflenmektedir.

Dersin İçeriği

Bu ders, sosyal çalışmanın temel kavramları, felsefesi ve tarihsel gelişim süreci üzerine kapsamlı bir giriş sağlamaktadır. Öğrenciler, sosyal hizmetin birey, grup ve toplum düzeyinde uygulama yöntemlerini, mesleki etik ilkelerini ve bilgi temelini öğrenmektedir. Ders kapsamında sosyal çalışmanın dünya ve Türkiye'deki gelişimi, sosyal hizmet eğitimi, kuramlar ve davranış bilimleri ile ilişkisi ele alınmaktadır. Ayrıca, aile ve çocuk refahı, gençlik, yaşlılık, engellilik, sağlık ve adalet gibi çeşitli uygulama alanları incelenmekte; sosyal devlet, kalkınma ve küreselleşme bağlamında sosyal çalışmanın makro perspektifleri tartışılmaktadır.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Şeker, A. (2018). Sosyal Hizmete Giriş (İ. Tomanbay, Ed.). Anadolu Üniversitesi.

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Başka bir husus bulunmamaktadır.

Dersin Verilişi

Yüzyüze

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Öğr. Gör. Osman Yanık

Program Çıktısı

1. Bilim ve Meslek Olarak Sosyal Hizmeti Tanımlayabilir.
2. Sosyal Hizmetin Uygulama Alanlarını ve Uygulama Alanındaki Dezavantajlı Grupları Bilebilir.
3. Sosyal Hizmetin Profesyonel Bir Meslek Olarak Ortaya Çıkmasındaki Etkenleri ve Günümüze Kadar Olan Tarihini Öğrenebilir.
4. Sosyal Hizmetin Müdahale Düzeylerini ve Aşamalarını Öğrenebilir.
5. Sosyal Hizmetin Temellerini Oluşturan Bilgi, Beceri ve Değerlerini Öğrenebilir.

Haftalık İçerikler

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim		Uygulama
			Metodları	Teorik	
1	Bu konu, "Sosyal Çalışmanın Temel Kavramları" başlıklı BÖLÜM 1'de (sayfa 3-38) işlenmektedir. Özellikle "Bilim ve Meslek Dalı Olarak Sosyal Çalışma" (sayfa 3-6, 17, 21, 86) ve "Sosyal Çalışma Mesleğinde Önemli Kavramlar" (sayfa 20-23, 4, 17, 70) bölümlerine odaklanabilirsiniz.		Konu Anlatımı	Sosyal Çalışmaya Giriş ve Temel Kavramlar	
2	"Sosyal Çalışma Sosyal Hizmet Ayrımı" (sayfa 14-16, 54) başlığı altında bu ayrıma değinilmiştir. Ayrıca "Sosyal Çalışma/Sosyal Hizmet Mesleğinde Önemli Kavramlar" (sayfa 20-23, 4, 17, 70) bölümündeki müdahale, sosyal inceleme raporu gibi kavramları inceleyebilirsiniz.		Konu Anlatımı	Sosyal Çalışma ve Sosyal Hizmet Ayrımı, Meslekte Önemli Kavramlar	
3	bu konu "Sosyal Çalışma Felsefesinin Ortaya Çıkışı" (sayfa 106-114, 103, 149) ve "Sosyal Çalışma Mesleğini Ortaya Çıkaran Koşullar" (sayfa 115-122, 103, 150) başlıkları altında detaylandırılmıştır. Ayrıca "Sosyal Çalışmanın Niteliği ve Felsefesi" (sayfa 89-92) bölümü de ilgili içerik sunmaktadır		Konu Anlatımı	Sosyal Çalışmanın Felsefesi ve Ortaya Çıkış Koşulları	
4	Bu konu, "Sosyal Çalışmanın Tarihi" başlıklı BÖLÜM 2'de (sayfa 39-45, 102-128) yer almaktadır. Özellikle "19. Yüzyıl ve Sosyal Çalışma" (sayfa 41, 123) ile "20. Yüzyıl ve 21. Yüzyılda Sosyal Çalışma" (sayfa 42, 1) bölümleri önemlidir.		Konu Anlatımı	Sosyal Çalışmanın Tarihsel Gelişimi: Dünya Örnekleri	
5	Bu konu, "Tarihsel Gelişim Açısından Türklerde Sosyal Hizmetin Temel Nitelikleri" başlığı altında (sayfa 46-51, 130-143) işlenmiştir. "İslamiyet'te Sosyal Hizmetin Nitelikleri" (sayfa 46-48, 130) ve "İslamiyet'ten Önce Türklerde Sosyal Hizmet" (sayfa 49, 134) gibi alt başlıklar da bu bölümde yer almaktadır		Konu Anlatımı	Sosyal Hizmetin Türklerde Tarihsel Gelişimi	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim		Uygulama
			Metodları	Teorik	
6	Bu konu, "Sosyal Çalışmanın/Sosyal Hizmet Eğitiminin Tarihi" (sayfa 52-53, 144-148, 2, 104, 152) bölümünde ve "Sosyal Hizmet Alanlarındaki Ara Meslek Elemanı Olarak Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Mezunları/Sosyal Yardımcılar" (sayfa 14, 52-53, 88) başlığı altında ele alınmıştır		Konu Anlatımı	Sosyal Çalışma/Sosyal Hizmet Eğitiminin Tarihi ve Ara Elemanlar	
7	Bu konular "Sosyal Çalışmanın Temel Kavramları" (sayfa 16-17) bölümünde "Sosyal Teori ve Sosyal Çalışma Kuramı" (sayfa 16, 58) ve "Davranış Bilimleri ve Sosyal Çalışma" (sayfa 17, 64) başlıkları altında bulunmaktadır		Konu Anlatımı	Sosyal Çalışma Kuramı, Sosyal Teori ve Davranış Bilimleri	
8				Ara Sınav	
9	Bu konu, "Sosyal Hizmetin Yöntem ve Teknikleri" başlıklı BÖLÜM 3'te (sayfa 66-69) yer almaktadır. Özellikle "Bireyle Çalışma" (sayfa 66-67, 173-176) ve "Grupla Çalışma" (sayfa 67-69, 177) alt başlıklarını inceleyebilirsiniz.		Konu Anlatımı	Sosyal Hizmetin Temel Yöntemleri I: Bireyle ve Grupla Çalışma	
10	Bu konular "Sosyal Hizmetin Yöntem ve Teknikleri" başlıklı BÖLÜM 3'te (sayfa 70-76) bulunmaktadır. İlgili başlıklar şunlardır: "Sosyal Hizmet Yönetimi (Sosyal Refah İdaresi)" (sayfa 70, 179), "Toplum Örgütlenmesi, Toplum Kalkınması ve Toplumla Çalışma" (sayfa 71-72, 182), "Sosyal Eylem" (sayfa 73-75, 183) ve "Sosyal Hizmet Araştırması" (sayfa 75-76, 187).		Konu Anlatımı	Sosyal Hizmetin Temel Yöntemleri II: Toplumla Çalışma, Yönetim, Araştırma, Sosyal Eylem	
11	Bu konu "Sosyal Çalışmanın Amaç, İşlev, Değer, Konu ve Felsefesi" başlıklı BÖLÜM 4'te (sayfa 89-102) ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Özellikle "Sosyal Çalışmanın Konuları" (sayfa 93-94, 227), "Sosyal Çalışma Mesleğinin Amacı ve Hedefleri" (sayfa 94-96, 232), "Değer ve Sosyal Hizmet (Sosyal Çalışma) Mesleğinin Değerleri" (sayfa 90-92) ve "Sosyal Çalışma Mesleğinin Bilgi Temeli" (sayfa 99-100, 254) bölümlerine bakabilirsiniz.		Konu Anlatımı	Sosyal Çalışmanın Amaç, İşlev, Konu, Değer ve Bilgi Temeli	
12	Bu konu, "Sosyal Çalışmanın Amaç, İşlev, Değer, Konu ve Felsefesi" başlıklı BÖLÜM 4'te (sayfa 97-102) işlenmektedir. "Etik ve Sosyal Çalışma Etiği" (sayfa 97-99, 243) ve "Türkiye'de Sosyal Çalışma Literatürü (Alanyazın)" (sayfa 100-102) alt başlıkları bu kapsamdadır.		Konu Anlatımı	Sosyal Çalışma Etiği ve Mesleki Literatür	
13	o Bu konu, "Sosyal Çalışma Mesleği ve Sosyal Hizmet Alanları I" başlıklı BÖLÜM 5'te (sayfa 113-132) yer almaktadır. İlgili bölümler şunlardır: "Sosyal Hizmet Alanı ve Sosyal Çalışma Mesleği" (sayfa 113-115, 289), "Aileye Yönelik Sosyal Hizmetler" (sayfa 115, 295), "Aile İçi Şiddet ve Sosyal Çalışma Mesleği" (sayfa 115-120, 297), "Sosyal Hizmetlerde Çocuk Refahı Alanı" (sayfa 120-121, 302) ve "Sosyal Hizmetlerde Korunmaya Muhtaç Çocuk, Evlatlık ve Koruyucu Aile Hizmetleri" (sayfa 122-124, 306).		Konu Anlatımı	Sosyal Çalışma Alanları I: Aile ve Çocuk Refahı Hizmetleri	
14	Bu konu, "Sosyal Çalışma Mesleği ve Sosyal Hizmet Alanları II" başlıklı BÖLÜM 6'da (sayfa 133-158) detaylandırılmıştır. Özellikle "Sosyal Hizmetlerde Gençlik Refahı Alanı" (sayfa 136-138, 344), "Sosyal Hizmetlerde Yaşlı Refahı Alanı" (sayfa 138-141, 325), "Tıbbi Sosyal Çalışma Uygulaması" (sayfa 142-143, 329), "Psikiyatrik Sosyal Çalışma Uygulaması" (sayfa 143-147, 335), "Sosyal Hizmetlerde Engelli Refahı Alanı" (sayfa 147-148, 338) ve "Adalet Alanında Sosyal Çalışma Uygulaması" (sayfa 148-150, 340) bölümlerine odaklanabilirsiniz.		Konu Anlatımı	Sosyal Çalışma Alanları II: Gençlik, Yaşlılık, Engellilik, Sağlık ve Adalet Alanları	
15	u konu, "21. Yüzyılda Toplumsal Değişme Sürecinde Sosyal Çalışma Üzerine Değerlendirme" başlıklı BÖLÜM 8'de (sayfa 189-214) ele alınmıştır. Özellikle "Sosyal Çalışma Mesleği Açısından Kırsal Yapı ve Toplum Kalkınması" (sayfa 193-197, 409), "Sosyal Devlet, Sosyal Refah, Sosyal Politika, Sosyal Planlama, Sosyal Adalet, Sosyal Sorun ve Toplumsal Yapı ile Sosyal Çalışma Felsefesi Açısından Aydınlanma ve Modernleşme" (sayfa 197-203, 414) ve "Küreselleşme ve Sosyal Çalışma, Küreselleşmenin Toplumsal Sonuçları ve Sosyal Çalışmaya Etkisi" (sayfa 203-206, 422) alt başlıkları önemlidir.			Sosyal Çalışmada Makro Perspektifler: Sosyal Devlet, Kalkınma ve Küreselleşme	
16				Final Sınavı	

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Ödev	10	1,00
Final	1	1,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	14	1,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	14	1,00
Alan Çalışması	14	2,00
Final Sınavı Hazırlık	14	2,00
Saha/Arazi Çalışması	14	2,00
İnceleme/Anket Çalışması	14	2,00
Rapor	14	2,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Ara Sınav	40,00
Final	60,00

Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Bölümü / SOSYAL HİZMETLER X Öğrenme Çıktısı İlişkisi

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22	P.Ç. 23	P.Ç. 24	P.Ç. 25	P.Ç. 26	P.Ç. 27	P.Ç. 28	P.Ç. 29	P.Ç. 30	P.Ç. 31	P.Ç. 32
Ö.Ç. 1	5	3	4	4	3	3	2	1	2	2	2	3	2	4	3	1	1	2	2	3	2	2	1	2	2	2	3	4	3	2	2	2
Ö.Ç. 2	4	4	5	3	3	5	4	4	3	4	4	3	2	2	3	2	1	2	2	3	3	4	2	4	4	4	3	4	3	2	3	3
Ö.Ç. 3	4	3	3	4	2	2	2	1	2	2	2	4	3	5	4	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	1	2	2
Ö.Ç. 4	4	5	4	3	5	5	4	4	3	4	5	3	2	2	3	2	2	3	2	3	3	3	2	4	5	5	3	4	3	2	3	3
Ö.Ç. 5	5	4	4	5	5	5	5	3	4	4	5	5	3	3	5	3	3	4	4	3	3	3	3	3	4	4	4	5	4	3	3	4

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Sosyal hizmetin temel kavramlarının yanı sıra sosyal hizmetin uygulama çerçevesini ve çalışma alanlarını açıklar.
- P.Ç. 2 :** Sosyal hizmet alanı ile ilgili güncel sorunlara sosyal hizmetin kuramları ve uygulama bilgileri ile ilişkilendirerek müdahale eder.
- P.Ç. 3 :** Sosyal hizmetin çalışma alanları ile uygulama çerçeveleri arasındaki ilişkiyi açıklar.
- P.Ç. 4 :** Alanındaki kuramsal bilgileri kullanarak gelişmeleri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirir.
- P.Ç. 5 :** Sosyal hizmet alanındaki sorunlara bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak kanıta dayalı çözüm önerileri sunar.
- P.Ç. 6 :** Sosyal hizmet alanında edindiği bilgileri kullanarak toplumdaki var olan sorunlara yönelik çözüm odaklı çalışmalar ortaya koyar.
- P.Ç. 7 :** Hedef gruba yönelik hizmet sunum kalitesini arttırmak için sosyal tekniker olarak birey, grup ve toplumla yaptığı çalışmalarda sorumluluk alarak bu alandaki yetkinliğini geliştirir.
- P.Ç. 8 :** Ele aldığı sorunların çözümüne yönelik olarak kurumlar arasındaki iletişimi yapılandırır.
- P.Ç. 9 :** Sosyal hizmet alanı ile ilgili konularda eğitici rolünü kullanır.
- P.Ç. 10 :** Toplumdaki sosyal sorunlara yönelik bireylerin farkındalığını artıracak projeler üretir.
- P.Ç. 11 :** Sosyal hizmet müdahalelerinde disiplinlerarası bir yaklaşımla ekipteki diğer meslek elemanlarıyla işbirliği yapar.
- P.Ç. 12 :** Sosyal tekniker olarak çalıştığı alana ilişkin yasa, yönetmelik ve meslek etik kurallarına uygun davranır.
- P.Ç. 13 :** Kendini bir birey olarak tanıır; yaratıcı ve güçlü yönlerini açıklar.
- P.Ç. 14 :** Atatürk İlkeleri ve İnkılapları hakkında bilgi sahibidir.

- P.Ç. 15 :** Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel ve mesleki etik değerlere uygun olarak davranır.
- P.Ç. 16 :** İlgı, yetenek ve akademik başarıları doğrultusunda sosyal faaliyetlere, mesleki alanlara ve üst öğrenim kurumlarına yönelir.
- P.Ç. 17 :** Öğrenme konusundaki bireysel ihtiyaçlarının farkına varır ve ihtiyaçlarına yönelik amaçlar oluşturarak plan yapıp uygular.
- P.Ç. 18 :** Düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek yazılı ve sözlü iletişim kanallarıyla farklı düzeylerdeki birey, grup ve topluluklarla paylaşır.
- P.Ç. 19 :** Birey olarak hak ve sorumlulukları doğrultusunda çalışmalarını organize eder.
- P.Ç. 20 :** İnsan davranışını açıklarken gelişim ve kişilik kuramlarından faydalanır.
- P.Ç. 21 :** İnsan davranışının sosyal çevre ile etkileşimini temel boyutlarıyla açıklar.
- P.Ç. 22 :** Gelişim dönemlerine, gelişim dönemlerinde karşılaşılabilen uyum sorunlarına ilişkin bilgileri sosyal hizmet uygulamaları için kullanır.
- P.Ç. 23 :** Çevre koruma ve iş güvenliği konularında bilgi sahibidir.
- P.Ç. 24 :** Paydaşlar arasında ortak bir sosyal hizmet ve danışmanlık anlayışı oluşturabilmek için ilgili kişi ve kurumları bilgilendirir.
- P.Ç. 25 :** Bireyler problem durumlarıyla karşılaştıklarında etkili çözüm yollarını bularak doğru müdahale yöntemlerini kullanır.
- P.Ç. 26 :** Gelişimsel olarak farklı dönemlerde bulunan bireylerin gereksinimlerine uygun sosyal hizmet ve danışmanlık hizmeti verir.
- P.Ç. 27 :** Etkili iletişim kurar.
- P.Ç. 28 :** Sosyal hizmete temel oluşturan diğer disiplinlerden (Psikoloji, Sosyoloji, Hukuk) yararlanır ve konu alanlarıyla ilgili bilgiyi kullanır.
- P.Ç. 29 :** Hayat boyu öğrenme ve kendini geliştirmeye duyarlıdır.
- P.Ç. 30 :** Yabancı bir dil kullanarak sosyal hizmetler alanındaki uluslararası gelişmeleri takip eder.
- P.Ç. 31 :** Sosyal hizmetler ile ilgili temel bilgisayar programları ve teknolojilerini kullanır.
- P.Ç. 32 :** Gönüllülük çalışmalarına katılarak sosyal dayanışma konusunda bilgi sahibidir.
- Ö.Ç. 1 :** Bilim ve Meslek Olarak Sosyal Hizmeti Tanımlayabilir.
- Ö.Ç. 2 :** Sosyal Hizmetin Uygulama Alanlarını ve Uygulama Alanındaki Dezavantajlı Grupları Bilebilir.
- Ö.Ç. 3 :** Sosyal Hizmetin Profesyonel Bir Meslek Olarak Ortaya Çıkmasındaki Etkenleri ve Günümüze Kadar Olan Tarihini Öğrenebilir.
- Ö.Ç. 4 :** Sosyal Hizmetin Müdahale Düzeylerini ve Aşamalarını Öğrenebilir.
- Ö.Ç. 5 :** Sosyal Hizmetin Temellerini Oluşturan Bilgi, Beceri ve Değerlerini Öğrenebilir.